

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/6/2014
Identifikačné číslo spisu:	1213203450
Dátum vydania rozhodnutia:	22.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1213203450.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Z. B. U., bývajúcej v C., S. XX, proti žalovanému K. C. M. R., so sídlom v C., C. XX, IČO: 35 814 021 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 10 C 33/2013, o dovolaní spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Drobného 22, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Arendackým, so sídlom v Bratislave, Čapkova 2, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2013 sp.zn. 3 Co 431/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r.o. o d m i e t a .

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobou doručenou súdu 12. februára 2013 sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala určenia, že je vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu 50815/2647529 k nehnuteľnostiam - pozemok parcelné číslo 1240/228 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 213 m² a parcela číslo 1225/81 ostatné plochy vo výmere 37 m², zapísané na liste vlastníctva číslo 5387 vedenej Správou katastra Bratislava, obec Bratislava - mestská časť Ružinov, katastrálne územie Ružinov.

Podaním doručeným súdu 21. mája 2013 spoločnosť A.J.P. PETRUS spol. s r.o. oznámila svoj vstup do konania ako vedľajšia účastníčka na strane žalovaného. Svoj právny záujem so vstupom do konania spájala s tým, že je veriteľkou žalovaného (viď viaceré exekučné konania, v ktorých je oprávnenou účastníčkou), ktorého jediným majetkom sú dotknuté nehnuteľnosti

Žalobkyňa podaním (č.l. 137 spisu) vyslovila nesúhlas so vstupom vedľajšej účastníčky do konania na strane žalovaného. Podľa jej názoru vedľajšej účastníčke nevyplývajú z hmotného práva žiadne také práva a povinnosti, ktorých by sa rozhodnutie vo veci samej mohlo dotknúť; vedľajšia účastníčka nemá právny záujem na výsledku tohto sporu.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 10. júna 2013 č. k. 10 C 33/2013-141 nepripustil vstup

spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r.o. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 93 ods. 1 a 3 O.s.p. Vychádzal z toho, že predpokladom prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania je jeho právny záujem, ktorý sa spája s úspechom toho účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník má vystupovať. O právny záujem ide vtedy, ak rozhodnutím súdu vo veci samej bude dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka. Úspech, či neúspech konania o určenie spoluvlastníctva žalobcu k pozemku pod bytovým domom, z hmotnoprávneho hľadiska nič nezmení na postavení spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r.o. ako veriteľa žalovaného. Na tomto závere nič nemení ani to, či by mohlo dôjsť k (ne)uspokojeniu veriteľa z dlžníkovho majetku, v takomto prípade totiž ide (len) o záujem materiálny, čo je oproti právnemu záujmu vedľajšieho účastníka na výsledku konania, nepostačujúce.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r.o. uznesením z 30. septembra 2013 sp. zn. 3 Co 431/2013 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.), keď dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Skutočnosť, že odvolateľ je veriteľom žalovaného nezakladá právny záujem na výsledku sporu v zmysle § 93 ods. 1 O.s.p.; v takom prípade ide o majetkový záujem (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 47/2012). Ani po skončení sporu o určenie spoluvlastníckeho práva sa nezmení právne postavenie veriteľa (odvolateľa) a dlžníka (žalovaného).

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie spoločnosť A.J.P. PETRUS spol. s r.o., ktorá navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože nepripustením do konania na strane žalovaného nemôže vykonávať procesné práva na ochranu jej záujmov. V podstate zotrvala na právnom názore, že veriteľovi prislúcha postavenie vedľajšieho účastníka v spore, ktorého účastníkom je jeho dlžník. Konanie, ktoré má dopad na dlžníkov majetok má bezprostredný vplyv na právne postavenie jeho veriteľa. Postavenie vedľajšieho účastníka nadobudla dovolateľka okamihom oznámenia o jej vstupe do konania súdu.

Žalobkyňa a žalovaný sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol dovolateľ dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Dovolanie preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/, d/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo, prípustnosť jej dovolania ani z týchto ustanovení nevyplýva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa ďalej zaoberal tým, či v prejednávanej veci nebola dovolateľovi postupom súdu odňatá možnosť pred ním konať (§237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom (§237 písm. f/ O.s.p.) je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na uplatnenie a zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi

predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietanú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. vidí v tom, že súdy nemali rozhodovať o (ne)pripustení jej vstupu do konania ako vedľajšej účastníčky na strane žalovaného, lebo vedľajšou účastníčkou sa stala okamihom doručenia oznámenia súdu, že vstupe do konania. Pokiaľ súdy o jej vstupe do konania rozhodovali, nemožno považovať za správny taký ich záver, ktorý vychádza z toho, že dovolateľka nemá právny záujem na výsledku sporu v zmysle § 93 ods. 1 O.s.p.

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.).

Súdna prax i právna teória sa zhodujú v tom, že k vstupu tretej osoby do konania ako vedľajšieho účastníka môže dôjsť z vlastnej iniciatívy tejto osoby alebo na výzvu niektorého účastníka vykonanú prostredníctvom súdu (tzv. litis denuntiatio). Prípustnosťou vedľajšieho účastníctva v konaní sa súd zaoberá až po tom, čo ten, ku ktorému sa účastník pridružil alebo jeho odporca, namietne neprípustnosť takéhoto postupu (viď Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn.8 SŽ 43/2007, porovnaj tiež Krajčo J. a spol.: Občiansky súdny poriadok, I diel, komentár, Eurounion 2010, str. 381; Števček M., Ficová S.: Občiansky súdny poriadok, C.H.Beck, 1. vydanie, 2009, bod 5, str. 239 a 240; OSŘ Komentář I. díl PANORAMA PRAHA 1985, str. 421 a 422).

V oboch prípadoch (keď vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu i v prípade, keď tak dochádza na podnet niektorého z účastníkov konania), možno uplatniť námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníka, v takom prípade je súd povinný rozhodnúť uznesením o (ne) pripustení vstupu vedľajšieho účastníka do konania v zmysle § 93 ods. 3 vety druhej O.s.p.

Proti oznámeniu o vstupe dovolateľky do konania ako vedľajšej účastníčky na strane žalovaného podala námietku žalobkyňa (viď č.l. 137 až 140 spisu), o ktorom rozhodol súd prvého stupňa v zmysle § 93 ods. 3 O.s.p. a v opravnom konaní i odvolací súd. Postup súdov bol pri riešení tejto procesnej otázky v súlade s právnou úpravou a preto nemohol založiť vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov konania. Do konania vstupuje tretia osoba ako vedľajší účastník z vlastnej iniciatívy (vedľajším účastníkom sa stáva tým, že súdu dôjde jej oznámenie o vstupe do konania) alebo na výzvu niektorého z účastníkov konania. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhoduje súd len ak účastník konania namietne neprípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Predpokladom prípustnosti vedľajšieho účastníctva v konaní je právny záujem toho, kto chce vstúpiť do konania, na výsledku sporu (t.j. jeho právny záujem na úspechu účastníka, na strane ktorého chce vstúpiť do konania). Takýto záujem má ten, právne postavenie ktorého bude rozhodnutím súdu priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvnené. Vždy však treba, aby sa jeho záujem na úspechu účastníka sporu opieral o konkrétne právo alebo právny vzťah k niektorému z účastníkov (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2009 sp. zn. 5 Cdo 308/2008). V uznesení sp. zn. 3 Obo 21/1998, ktoré bolo publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 17/1999, Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že pri splnení zákonnej podmienky pre pripustenie vedľajšieho účastníka do konania, ktorou je jeho právny záujem na výsledku konania, rozhodne súd o pripustení vedľajšieho účastníctva aj proti vôli účastníka, vedľa ktorého sa má vedľajší účastník konania zúčastniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odňatie možnosti dovolateľky pred súdom konať nemožno vidieť v právnych záveroch, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o jej neprípustení do konania ako vedľajšej účastníčky na strane

žalovaného.

V preskúmanej veci je z odôvodnenia napadnutého uznesenia zrejmé, že odvolací súd bol toho názoru, že na strane dovolateľky neexistuje právny záujem na výsledku sporu o určenie (spolu)vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, o neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.).

Z citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že predpokladom prípustnosti vedľajšieho účastníctva v konaní je právny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku sporu, t.j. právny záujem na úspešnosti v spore u toho účastníka, ku ktorému pristúpil. O právny záujem ide vtedy, ak rozhodnutím súdu vo veci bude dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka (jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva).

Pojem „právny záujem na výsledku sporu“ nie je v jednotlivých ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku bližšie špecifikovaný, keď zákonodarca ponechal na úvahe súdu v každom jednotlivom prípade jeho výklad a aplikáciu. Hlavným účelom a zmyslom vedľajšieho účastníctva, ktorý musí súd vždy zohľadňovať, je pomoc vedľajšieho účastníka jednému z účastníkov konania. Zmyslom tohto právneho inštitútu je teda v konkrétnom spore posilniť postavenie účastníka, na ktorého strane vedľajší účastník vystupuje, za predpokladu, že vedľajší účastník má právny záujem na výsledku sporu. Inými slovami povedané tento má právny záujem na víťazstve toho účastníka, ktorého ako vedľajší účastník podporuje. Inštitút vedľajšieho účastníctva teda neslúži len k ochrane záujmov tretích osôb (vedľajšieho účastníka) ale zároveň i k ochrane záujmov hlavného účastníka konania, na ktorého stranu vedľajší účastník pristúpil (viď uznesenie najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2012 sp. zn. 5 Cdo 47/2012). .

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že pokiaľ ustanovenie § 93 ods. 1 O.s.p. hovorí o právnom záujme na výsledku sporu, teda na víťazstve podporovaného účastníka, nestačí iba záujem materiálny, morálny a podobne. Musí ísť o existujúci právny záujem tretej osoby na výsledku sporu s priamym dopadom na hmotné právo. Dovolací súd takúto súvislosť v danom prípade nenachádza.

Záujem dovolateľa v prípade úspešnosti žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a vzhľadom na skutočnosť, že je veriteľom žalovaného, nemožno považovať za právny záujem ako má na mysli § 93 ods. 1 O.s.p. V tomto prípade ide vyslovene o majetkový záujem, ako správne ustálil aj odvolací súd. Právny záujem dovolateľa na výsledku predmetného konania nemožno vyvodiť ani z jeho postavenia oprávneného v exekučných konaniach vedených pod sp. zn. EX 6882/09, EX 6592/08, EX 5996/07, EX 6771/08, EX 6758/08, EX 6791/08, EX 6794/08, EX 6790/08 a EX 6757/08. Určením vlastníckeho práva nedôjde k zmene právneho postavenia dovolateľky v rámci hmotného práva, keď ustanovenie § 169 Exekučného poriadku umožňuje vykonať exekúciu v prípade zriadenia záložného exekučného práva aj voči neskoršiemu nadobúdateľovi priamo zo zákona. Správnosť záverov súdov nižších stupňov ohľadne otázky, či dovolateľka má právny záujem na výsledku predmetného sporu ako základného predpokladu pre jej pripustenie do konania ako vedľajšej účastníčky na strane žalovaného, sa dovolateľke nepodarilo spochybniť.

Za neopodstatnenú dovolací súd považoval i námietku týkajúcu sa procesných parametrov odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa i odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa formálne i obsahové náležitosti vymedzené zákonom (najmä §152 ods. 2, § 211 ods. 2 a § 219 ods. 2 O.s.p.), je určité, zrozumiteľné i presvedčivé. Skutočnosť, že dovolateľka sa s vyslovenými názormi súdov nestotožňuje namietanú vadu

konania nezakladá.

Pokiaľ obsah dovolacích námietok smeroval k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r.o. podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky jej mimoriadny opravný prostriedok podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania voči dovolateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.